

Warszawa 21 marca 2023 r.

Dot. Wniosku dot. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937 i uchylające rozporządzenie (UE) nr 517/2014 COM(2022) 150.

My, niżej podpisani, reprezentujemy organizacje w pełni zaangażowane w umożliwienie osiągnięcia neutralności klimatycznej zarówno Polski, jak i całej Unii Europejskiej. Od lat aktywnie wspieramy wysiłki w kierunku obniżenia emisji z sektora HVACR, jednak konieczne jest nowe spojrzenie w kontekście obecnej sytuacji geopolitycznej, a także krytycznej roli pomp ciepła w dekarbonizacji i faktycznego oddziaływania na środowisko urządzeń HVACR, które związane jest przede wszystkim ze zużyciem energii podczas użytkowania. Sądzymy, że zasada Pierwszeństwa Efektywności Energetycznej powinna być bezwzględnie stawiana na pierwszym miejscu. W obszarze ograniczenia emisji bezpośrednich uważamy, że warto rozwijać instrumenty wspierające tj. obowiązki kontroli szczelności, raportowanie, odzysk i ponowne wykorzystanie czynników chłodniczych.

W naszej opinii kształt nowelizacji rozporządzenia nr 517/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych (dalej jako “nowelizacja rozporządzenia ws. F-gazów”), w wersji zaproponowanej przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) Parlamentu Europejskiego 1 marca 2023 r. dotyczącej zakazu stosowania wszystkich gazów fluorowanych **zagroża realizacji celów w zakresie ochrony klimatu i bezpieczeństwa energetycznego w Polsce.**

Apelujemy o przyjęcie realistycznych i zrównoważonych rozwiązań w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego 29-30 marca 2023 r.

Uważamy, że nasze starania w obszarze technologii ogrzewania i chłodzenia są zagrożone przez zbyt drastyczny mechanizm ograniczania stosowania F-gazów, który de facto staje się mechanizmem całkowitego wycofania tych substancji. Propozycja poprawek regulacji do nowelizacji rozporządzenia ws. F-gazów przedstawiona przez Komisję ENVI nie tylko dalece wykracza poza pierwotne założenia regulacji przedstawione przez Komisję Europejską, ale także stawia cele niemożliwe do zrealizowania przez przemysł. Przyjęcie tak rygorystycznej regulacji będzie miało bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo energetyczne, toczącą się transformację energetyczną oraz poprawę efektywności energetycznej budynków w Polsce. F-gazy są bowiem kluczowym komponentem nie tylko urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych, ale także urządzeń grzewczych, w tym przede wszystkim pomp ciepła.

Zwiększenie kontyngentu i przesunięcie zakazów wprowadzania do obrotu urządzeń z F-gazami na późniejsze terminy, dałoby przedsiębiorstwom więcej czasu na opracowanie i zainwestowanie w rozwiązania alternatywne, wspierało zatrudnienie i wzrost gospodarczy w perspektywie krótkoterminowej, a jednocześnie nadal realizowało długoterminowy cel ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Silne ograniczenia kontyngentu w połączeniu z zakazami wprowadzania do obrotu i eksportu produktów nawet do krajów nie będących stroną umów międzynarodowych (Montreal, Kigali) będzie miało bardzo silny wpływ i zagrozi warunkom prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa z naszego sektora. W szczególności ucierpią małe i średnie przedsiębiorstwa zajmujące się komercyjnymi systemami chłodniczymi, klimatyzacyjnymi i grzewczymi.

Nowe technologie, które spełniają zapisy proponowanego wniosku są drogie i charakteryzujące się wysokim stopniem złożoności, co utrudnia i znacznie wydłuża czas opracowania nowych konstrukcji

dla firm o ograniczonych zasobach finansowych i osobowych jakimi są średnie i małe firmy naszego sektora. Przeprowadzenie transformacji w proponowanym tempie faworyzuje duże firmy, posiadające znaczne kapitały i mogące w prosty sposób pozyskać odpowiednie zasoby ludzkie do przygotowania odpowiednich rozwiązań technicznych.

Komisja ENVI nie wzięła pod uwagę zróżnicowania między państwami członkowskimi, skupiając się wyłącznie na kwestii ogólnej emisyjności F-gazów, które odpowiadają jednak za zaledwie 2,3% całkowitej emisji gazów cieplarnianych w UE¹. Tymczasem w przypadku Polski, gdzie ponad 70% miks energetycznego stanowi węgiel, nadrzędnym i kluczowym celem transformacji energetycznej pozostaje umożliwienie odejścia polskiej gospodarki od wykorzystania paliw kopalnych.

Chcielibyśmy zwrócić szczególną uwagę na poniższe negatywne efekty i zagrożenia, które będą wywołane przez obecny kształt przedmiotowej regulacji w wersji zaproponowanej przez Komisję ENVI:

1. Budynki komercyjne i przechowywanie żywności:

- Tylko w przypadku sektora polskich supermarketów zakaz stosowania F-gazów w chłodnictwie mógłby wpłynąć na większy pobór energii elektrycznej ze względu na niższą efektywność energetyczną rozwiązań alternatywnych i większe obciążenie systemu. Oznaczałoby to większe wykorzystanie węglowodorów do produkcji energii. **Niezamierzonym skutkiem byłoby zwiększenie emisji do środowiska o 4,1 mln tCO₂e.** Co istotne, **wdrożenie przedmiotowej regulacji oznaczałoby tylko dla sektora sprzedaży wielkopowierzchniowej wzrost kosztów o dodatkowe 4 - 12 mld zł,** co odczuliby bezpośrednio polscy konsumenci².
- Wzrosną koszty systemów chłodniczych w budynkach, w których ze względu na normy bezpieczeństwa nie będą mogłyby być zastosowane nowe czynniki chłodnicze, a jedynie dotychczasowe HFC i mieszaniny HFC. Dotyczy to większości ośrodków rekreacyjnych, centrów handlowych, teatrów, kin itp. Tego typu obiekty w większości przypadków wykorzystują dziesiątki takich systemów w jednym budynku. Proponowany wniosek zmiany ustawy F-gazowej będzie miał wpływ na jednostki handlu średnio i mało powierzchniowego, w której dominującą rolę pełnią polskie podmioty.
- Rokrocznie w Polsce instalowanych jest wiele średnich komercyjnych instalacji chłodniczych (od 40kW) z mieszaninami HFC, gdzie inne konstrukcje nie mogą być stosowane ze względu na ich bardzo wysokie koszty lub ograniczenia napełnienia instalacji palnymi czynnikami chłodniczymi grupy A2L czy A3, które nie spełniają wymagań technologii przechowywania żywności czy norm bezpieczeństwa.
- Regulacja będzie miała także negatywny wpływ na wszystkie inne branże wymagające **chłodzenia i mrożenia przechowywanej żywności** m.in. branży mięsnej, mlecznej, handlowej i restauracyjnej.

2. Pompy ciepła:

- Cały rynek pomp ciepła, wykorzystujący w olbrzymiej większości F-gazy, w samym 2022 r. wzrósł o 120%. W 2022 r. niemal co trzecie urządzenie w ogólnej liczbie sprzedanych urządzeń do ogrzewania pomieszczeń w Polsce w 2022 r. było pompą ciepła. W 2022 r. liczba sprzedanych pomp ciepła, tylko typu powietrze-woda w Polsce zwiększyła się o 137%

¹ <https://www.eea.europa.eu/highlights/eu-remains-on-track-to>

² https://advancedmaterials.honeywell.com/be/en/hfo-facts/references?utm_source=rollworks&utm_medium=programmatic&utm_campaign=23-pmt-am-fp-eu-keeprepoweringeu-7012E000001dq4aQAA&utm_term=hfo_solutions&utm_content=audience

w porównaniu do 2021 r. i wyniosła **188,2 tys. sztuk**. Oznacza to ponad 100-krotny wzrost rynku pomp ciepła typu powietrze/woda w ciągu ostatnich 10 lat w Polsce. **Obecnie w Polsce jest już zainstalowanych ok. 500 000 takich urządzeń³.**

- Podkreślamy w tym miejscu kluczowe i stale rosnące znaczenie wpływu pomp ciepła na dekarbonizację i ograniczenie emisji CO₂ w sektorze mieszkaniowym. Korzyścią jest ogromna redukcja emisji CO₂ ze spalania paliw kopalnych związana z ogrzewaniem niskotemperaturowym. Zgodnie z modelowaniem wykonanym przez *European Partnership for Energy and the Environment* (EPEE), w 2050 roku emisje związane z wykorzystaniem pomp ciepła będą ponad **100 razy mniejsze**, niż korzyść wynikająca ze zmniejszonych emisji pośrednich CO₂.

3. Serwis urządzeń chłodniczych i grzewczych, w tym pomp ciepła:

- Proponowane przepisy, skutkujące niewystarczającą dostępnością czynników chłodniczych, przełożą się na brak możliwości serwisowania istniejących urządzeń. Oznaczają one również uniemożliwienie eksploatacji urządzeń będących na gwarancji oraz w okresie żywotności urządzenia przewidzianego przez producenta. Takie prawo łamie zasady Dyrektywy UE „Prawo do naprawy”.
- Ponadto dotychczas tylko 1% serwisantów zostało przeszkolonych w zakresie alternatywnych czynników chłodniczych i grzewczych, w większości łatwopalnych, co będzie oznaczało znaczący wzrost kosztów i serwisu.
- **Ograniczenie stosowania F-gazów dotknie w szczególności kilkaset tysięcy gospodarstw domowych, które zdecydowały się zainstalować pompy ciepła.** Regulacja, podnosząc koszty urządzeń i ich serwisu oraz ograniczając ich dostępność, może doprowadzić do znaczącego osłabienia zainteresowania pompami ciepła, co będzie mieć znaczący negatywny wpływ na postęp w transformacji energetycznej.

4. Rynek pracy w Polsce:

- Wiele firm produkcyjnych z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw ze względu na brak odpowiednich rozwiązań technicznych będzie musiało ograniczyć zakres swojej działalności do systemów wykorzystujących tradycyjne technologie, dla których rynek będzie coraz bardziej się zawężał. Przełoży się to na wzrost kosztów stałych w stosunku do przychodów, a następnie do redukcji zatrudnienia lub likwidacji działalności.
- Realne wydaje się zagrożenie drenażem kadry wysoko wykwalifikowanej przez firmy o wyższym potencjale kapitałowym. W konsekwencji utracimy część sektora produkcyjnego z technicznym „know-how”, który będzie bardzo trudno odbudować. Część firm produkcyjnych, aby móc podtrzymać działalność, będzie musiała przejść do sektora instalacyjnego i usług, które są nisko marżowe i nie potrzebują tak licznej kadry o wysokich kwalifikacjach.

W związku z powyższym, apelujemy o sprzeciwienie się propozycji regulacji w wersji zaproponowanej przez Komisji ENVI i poparcie poprawek podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego, które uczynią regulację bardziej realistyczną, lepiej wpierającą cele neutralności klimatycznej, będących w interesie zarówno polskiej gospodarki, jak i środowiska naturalnego.

³ <https://portpc.pl/port-pc-2022-rok-pomp-ciepla-w-polsce/>

Uważamy, że osiągnięcie celów strategicznych UE będzie możliwe poprzez zapewnienie zgodności rozporządzenia w sprawie F-gazów z dostępnością sprzętu, alternatywnymi czynnikami chłodniczymi o niższym GWP oraz przeszkolonymi pracownikami do ich instalacji. Wprowadzenie zbyt szybkiej transformacji skutkuje dużymi kosztami prowadzenia działalności gospodarczej i kosztami społecznymi.

W razie jakichkolwiek pytań, pozostajemy do dyspozycji.

Dorota Zakępska

Dyrektor

Krajowe Forum Chłodziactwa Związek Pracodawców

ul. Ostrobramska 75C, 04-175 Warszawa

tel.: +48 660 538 933, +48 22 611 39 51

e-mail: biuro@kfch.pl

Związek pracodawców AGD, APPLiA Polska (dawniej CECED) jest jedyną w kraju reprezentacją producentów i importerów całego sektora. Od momentu powstania w 2004 roku, doradzamy i konsultujemy z naszymi członkami branżowe stanowiska w tematach związanych z przemysłem, innowacyjnością, prawami konsumenckimi, efektywnością energetyczną, normalizacją czy gospodarką obiegu zamkniętego. APPLiA Polska to także monitoring sprzedaży, produkcji i eksportu AGD w kraju i Europie oraz eksperti w wielu kluczowych dla AGD dziedzinach. Siłą APPLiA są nasi członkowie, czyli 33 firmy dostarczające łącznie blisko 100% sprzętu AGD na polskim rynku oraz reprezentujących prawie 100% całej produkcji AGD w Polsce. Ich łączny przychód z działalności w Polsce w 2021 r. przekroczył 50 mld zł.

Do organizacji należą: Amica, Ariston, Atlantic, Beko, Biazet, BSH, Ciarko, Daikin, De'Longhi, Dyson, Electrolux, Fore, Franke, Gorenje/Hisense, Haier/Candy, Jura, Kärcher, Liebherr, Miele, MPM, P&G, Panasonic, Philips, Samsung, SEB Group, Sharp, Smeg, Solgaz, Teka, Vestel, Versuni, Vorwerk, Whirlpool.

www.applia.pl

Krajowe Forum Chłodziactwa, to największa ogólnopolska organizacja zrzeszająca firmy instalacyjne, serwisowe, handlowe oraz producentów i dystrybutorów działających w branży chłodziactwa, klimatyzacji i pomp ciepła. Działamy nieprzerwanie od ponad 20 lat i skupiamy niemal sto przedsiębiorstw, które łącznie zatrudniają ponad 3000 osób, a ich zsumowane obroty przekraczają miliard złotych rocznie. 85% z naszych członków, to mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Wśród Członków Forum znajdują się zarówno polskie firmy jak i przedstawicielstwa globalnych koncernów. Od lat promujemy działania na rzecz ochrony środowiska i rozpowszechniamy wiedzę na temat tego jak w zgodzie z naturą wdrażać rozwiązania chłodnicze. Dbamy o interesy naszej branży w skali międzynarodowej będąc aktywnym członkiem AREA - europejskiego stowarzyszenia firm wykonawczych działających w obszarach chłodziactwa, klimatyzacji i pomp ciepła z siedzibą w Brukseli oraz International Institute of Refrigeration z siedzibą w Paryżu. Współpracujemy z Europejskim Partnerstwem na rzecz Energii i Środowiska EPEE.

www.kfch.pl

Polska Organizacja Rozwoju Technologii Pomp Ciepła (PORT PC) jest stowarzyszeniem branżowym, którego celem jest wzmocnienie wizerunku technologii pomp ciepła poprzez stworzenie systemu zarządzania jakością, opracowanie i wdrożenie standardów technicznych oraz certyfikowanie i przeprowadzanie profesjonalnych porad technicznych zgodnie z poziomem uznanym w skali europejskiej. PORT PC od 2012 r. jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Pomp Ciepła (EHPA) z siedzibą w Brukseli. Ponadto współpracuje z europejskimi organizacjami branżowymi, w tym z niemieckim BWP i niemieckim stowarzyszeniem inżynierów VDI. Od 2018 roku PORT PC jest członkiem założycielem Porozumienia Branżowego na Rzecz Efektywności Energetycznej Budynków.

www.portpc.pl

PROZON Fundacja Ochrony Klimatu jest samofinansującą organizacją pozarządową, działającą od ponad 25 lat na rzecz ograniczenia emisji gazów szkodliwych dla środowiska, stosowanych w chłodziactwie i energetyce. Utworzenie Fundacji PROZON stanowiło ważny element realizacji międzynarodowych zobowiązań Polski wobec Protokołu Montrealskiego. Obecnie Fundacja zajmuje się zwalczaniem emisji fluorowanych gazów cieplarnianych wykorzystywanych w branży chłodziactwa, klimatyzacji i pomp ciepła. Dzięki współpracy z setkami firm serwisowych w Polsce, Fundacja regeneruje dziesiątki ton substancji o wysokim potencjale tworzenia efektu cieplarnianego. PROZON podejmuje także inicjatywy służące kształtowaniu świadomości ekologicznej wśród użytkowników tych substancji poprzez działalność laboratoryjną oraz organizację szkoleń. W ramach międzynarodowego konsorcjum REAL Alternatives, Fundacja promuje innowacyjne i bezpieczne rozwiązania w chłodziactwie i klimatyzacji.

www.prozon.org.pl